

5

CULTURA

RESUM

L'any 2005, el pressupost del Govern de les Illes Balears destinat a cultura ha augmentat en xifres absolutes. En la mateixa situació es troben els dels consells insulars de Mallorca i de Menorca.

Pel que fa a les arts plàstiques, hem diferenciat entre les programacions de caire públic i les privades; aquestes darreres són les que presenten menys variacions respecte de l'any anterior, i cal dir també que no ha estat possible comptabilitzar el nombre de visitants d'alguna de les galeries per causa de la falta de seguiment de les mateixes galeries.

En l'àmbit musical, es mantenen tots els festivals de música que s'han fet al llarg d'aquests anys. Això pot ser indicatiu que tenen una bona acceptació i que van a més. D'altra banda, tampoc no podem oblidar les aportacions de La Caixa i de Sa Nostra, així com de l'IBATUR (Institut Balear del Turisme). En un altre àmbit, cal dir que el nombre de discos compactes editats ha augmentat aquest darrer any, mentre que la Fira del Disc ha arribat a la sisena edició, amb tot un seguit de concerts i d'exposicions.

La creació literària a les Illes Balears ha augmentat respecte l'any anterior, si bé continua tenint un pes poc representatiu dins l'àmbit estatal. D'altra banda, les dades corresponents als dipòsits legals dels consells insulars ens mostren un augment en l'edició de llibres, de fulls i de fullets l'any 2005 respecte del 2004.

En el cas del teatre, ha augmentat el nombre d'espectadors en la major part dels casos, però no el nombre de funcions. Varen tornar a tenir lloc les mostres de teatre de projecció exterior de l'any anterior, a més d'alguna nova participació.

En el món del cinema, tot i les aportacions de les institucions, que han fet possible tota una sèrie de festivals, i també de les fundacions de Sa Nostra i La Caixa en el cinema cultural, continua havent-hi una tendència clara cap al cinema comercial i, més concretament, cap a la focalització en les grans produccions anglosaxones.

Pel que fa als mitjans de comunicació, continua l'hegemonia de la televisió, per sobre de la premsa escrita i la ràdio. Cal destacar pel que fa a la ràdio que la primera emissió d'IB3 Ràdio es va produir el dia 1 de març de 2005, coincidint amb la celebració del Dia de les Illes Balears, i que la Televisió IB3 va començar a emetre en proves amb els primers informatius de caràcter autonòmic l'1 de maig del 2005 i el 4 de setembre del mateix any va iniciar les emissions regulars.

D'altra banda, les biblioteques aporten una gran quantitat d'activitats literàries, que ajuden a promoure la lectura, a més d'augmentar els seus fons amb noves adquisicions.

5.1.

ELS PRESSUPOSTS

El pressupost del 2005 de la Direcció General de Cultura del Govern de les Illes Balears ha estat de 8.503.967,71 euros. En nombres absoluts, del 2004 al 2005 aquest pressupost ha augmentat 1.747.958,32 euros. (Vegeu el quadre A III-1.)

En el Consell Insular de Mallorca el pressupost de Cultura l'any 2005 va ser de 20.506.500,34 euros i va suposar el 9,11% del total del pressupost del Consell. El Consell Insular de Menorca va dedicar 3.451.549,68 euros a la cultura, xifra que representa un 6,68% del total del pressupost de la institució.²⁹ D'altra banda, en el Consell Insular d'Eivissa i Formentera el pressupost que es va destinar a cultura va ser de 2.282.118,56 euros el 2005. (Vegeu el quadre A III-2.)

29. Amb relació a l'anàlisi que vàrem fer l'any passat pel que fa al pressupost que dedicava a cultura el Consell Insular de Menorca, s'afirmava el següent (p. 499): «El mateix passa en el pressupost del Consell Insular de Menorca: en nombres absoluts, el pressupost destinat a cultura disminueix el 2004 respecte del 2003. El CIM va dedicar 2.922.898,84 euros a la cultura, xifra que representa el 5,59% del total del pressupost del Consell.» Aquesta referència és errònia: l'any 2004 el pressupost de cultura s'incrementà respecte del 2003 i passà del 5,45% (2003) del pressupost total al 6,51% (2004). El que pot induir errada és que l'any 2003 es gestionaven conjuntament la cultura i els esports i, a partir del 2004, la cultura i els esports són dos departaments diferents. D'altra banda, a partir del 2005, el Departament de Cultura i Educació gestiona el programa Turisme Cultural.

5.2.

LES ARTS PLÀSTIQUES

Hem dividit aquest subapartat en dos àmbits: la programació institucional i la programació comercial.

5.2.1. LA PROGRAMACIÓ INSTITUCIONAL, LES FUNDACIONS I ELS MUSEUS

Al Casal Solleric, durant el 2005, es varen fer un total de vint-i-dues exposicions, repartides en els diferents espais: planta baixa, entresòl, planta noble i Espai Quatre. El 2004 en aquests espais va haver-hi el mateix nombre d'exposicions, però el nombre de visitants ha augmentat, en passar de 120.670 persones el 2004 a 144.831 persones l'any 2005. (Vegeu el quadre A III-3.)

Al centre de ses Voltes dugueren a terme, el 2005, un total de nou exposicions, una menys que el 2004, i totes han tingut una durada aproximada de dos mesos. El nombre de visitants a ses Voltes el 2005 va ser de 26.431 persones, nombre molt superior a les visites que es varen realitzar el 2004 (16.400 visitants).

Al Casal Balaguer, el 2005 va haver-hi un total de catorze exposicions, fet que suposa un augment de tres exposicions respecte del 2004.

A sa Llonja es va fer una exposició, una menys que el 2004: «CHINart. L'Art contemporani xinès», primera exposició d'art xinès que s'ha fet a Espanya.

Al passeig de Sagrera va tenir lloc una exposició titulada «Mostra d'escultura pública. Artistes espanyols», amb una durada de dos mesos, a l'estiu, organitzada per la Conselleria d'Educació i Cultura de les Illes Balears.

La Fundació La Caixa va preparar un total de vint-i-set exposicions el 2004, vuit de les quals es varen dur a terme al Centre Cultural de Palma, mentre que les denou restants varen ser a diversos punts de les Illes. Les exposicions varen generar un total de 213.872 visitants, un 51,63% menys que el 2003.³⁰

Al Centre de Cultura Sa Nostra de Palma es dugueren a terme denou exposicions el 2005. El nombre de visitants va ser de 33.102 persones, sense tenir en compte els assistents a les exposicions del pati d'entrada. Per un altre costat, a la part forana es varen dur a terme trenta-nou exposicions.

A les sales de cultura de Sa Nostra a Menorca es varen fer vint exposicions el 2005, i el nombre de visitants fou de 31.642 persones.

D'altra banda, a les sales de cultura d'Eivissa i de Formentera es varen fer vint-i-tres exposicions l'any 2005, amb un total de 12.089 assistents.

Pel Museu de Mallorca el 2005 hi varen passar un total de 22.694 visitants, 356 visitants menys que el 2004. El nombre d'obres de la col·lecció permanent es xifra en més de tres-centes mil. Les col·leccions d'arqueologia més destacables del museu

30. Les dades de la Fundació La Caixa per a l'any 2005 no han estat possibles modificar-les per falta d'informació.

són, entre d'altres, les de Son Armadans Vell, Santa Catalina de Siena, Son Mossó i s'Illot. Les col·leccions més destacades en dipòsit al Museu de Mallorca són les col·leccions de la Societat Arqueològica Lul·liana i les obres del Museu del Prado. Alguns dels autors més destacats són F. Comes, R. Destorrenta, P. Terrencs i R. Móger. A la Secció Etnològica de Muro arribaren, el 2005, un total de 2.127 visitants, 264 visitants menys que el 2004. (Vegeu el quadre A III-4.)

El Museu de Lluc té un gran fons propi. Els autors més destacats són els pintors de la pinacoteca: Salvador Mayol, Antoni Ribas, Ricard Ankerman, Bartomeu Sureda, Santiago Rusiñol, Joan Mestre, Agustí Buades, Joan O'Neill i Ricard Carlotta. Entre els pintors ceramistes es destaca Francesc Grangel, per la peça de ceràmica de la fàbrica de l'Alcora (segle XVIII). El museu disposa d'una col·lecció d'unes dues mil peces i el 2005 no es va incorporar cap obra al fons del Museu. El nombre de visitants ha estat de 18.287, inferior al de l'any passat, que va ser de 24.827 persones.

La Fundació Pilar i Joan Miró té una col·lecció integrada, en la majoria, per obres de Joan Miró i també per obres d'altres artistes procedents de donacions i d'homenatges a Joan Miró, entre els quals s'han de destacar Chillida, Chagall, Villalba i Saura, entre d'altres. El nombre total d'obres d'art que formen part de la col·lecció se situa entorn de les quatre mil i cal afegir-hi els objectes i el mobiliari dels tallers de Joan Miró. A més, la Fundació té un ric fons documental integrat per una hemeroteca, correspondència, fotografia i material heterogeni, en la majoria relacio-

nat amb Miró i la seva procedència artística. La col·lecció d'obres de Miró està integrada per 118 pintures sobre tela, 35 escultures, 1.512 dibuixos i 275 obres elaborades sobre diversos tipus de suport. Quant a l'obra gràfica, el fons comprèn unes set-cents cinquanta peces. Pel que fa als nous ingressos del 2005, la col·lecció s'ha incrementat amb les donacions següents: la Calcografia Nacional de la Reial Acadèmia de Belles Arts de San Fernando va donar les estampes premiades en el Certamen d'Art Gràfic per a Joves Creadors 2004; l'artista Ana de Matos va donar l'obra *Locura y poder*; i l'artista Rafa Forteza va donar un total de 168 obres, realitzades als tallers gràfics de la Fundació. Quant al nombre de visitants, la Fundació ha rebut 60.422 persones al llarg del 2005, 1.186 més que el 2004.

El Museu d'Art Espanyol Contemporani de la Fundació Joan March el 2005 va rebre un total de 123.302 visitants, un nombre molt superior a les visites del 2004, que varen ser 100.000. El nombre d'obres de la col·lecció permanent del museu és de 69, i els autors més destacats són Picasso, Dalí, Miró, Julio González, Tàpies, Chillida, Saura i Miquel Barceló, entre d'altres. El 2005, el Museu no va incorporar al fons cap obra.

La col·lecció permanent del Museu d'Art Modern i Contemporani de Palma Es Baluard, conté un total de 535 obres d'art. Entre els artistes més destacats hi figuren Picasso, Miró, Sorolla i Picabia, entre d'altres. El museu ha tingut 17 noves incorporacions el 2005, i ha rebut un total de 342.906 visitants, 243.534 més que el 2004.

El Museu de Menorca té unes 97.978 peces catalogades. D'aquestes, unes 1.500 formen part de l'exposició permanent del Museu. Els autors més destacats són a la part de pintura i alguns són Pasqual Calbó, Joan Font i Vidal i Joan Vives Llull. S'hi han incorporat el 2005 tres camafeus de l'artista Joan Hernández Pons, dos àlbums de xilografies de l'artista Francesc Hernández Mora, l'*Homenatge a Luis Meléndez* de Josep Vives Campomar i una selecció d'obra de Francesc Hernández Mora, dipositada per Antoni Seguí Parpal. El nombre de visitants al Museu de Menorca el 2005 ha estat de 9.975 persones.

A l'Ateneu de Maó l'any 2005 va haver-hi les col·leccions permanents de Vives Llull i Màrius Verdaguer, amb 31 quadres i 69 quadres, respectivament. El 2005, no es va incorporar cap obra al fons del Museu. El nombre de visitants va ser de 50 persones.

El nombre de visitants al Museu Arqueològic d'Eivissa i Formentera el 2005 va ser de 35.303 persones. El 2004 el nombre de visitants va ser inferior, amb 18.670 persones. La necròpolis del puig des Molins el 2005 ha estat tancada per reformes.

5.2.2. LA PROGRAMACIÓ COMERCIAL

El Centre Cultural Pelaires i la Sala Pelaires varen augmentar el nombre d'exposicions el 2005, ja que el 2004 se'n feren deu i el 2005 varen ser dotze. La Galeria Altair acollí el 2005 un total de sis exposicions, una més que l'any anterior, el nombre aproximat de visitants va ser de 6.200. A

la Galeria Maior es varen fer nou exposicions el 2005, les mateixes que les que varen esdevenir el 2004. A la Galeria Mediterrània s'han fet un total d'onze exposicions, una més que el 2004. Pel que fa a la Galeria Horrach Moyà, s'ha fet el mateix nombre d'exposicions que el 2004, és a dir, vuit. El nombre d'assistents aproximat ha estat de sis mil persones. La Galeria Joan Oliver Maneu va tenir onze exposicions el 2005, dues més que el 2004. Pel que fa a la Galeria Xavier Fiol, hi va haver sis exposicions el 2005, una exposició més que el 2004, i, quan al nombre de visitants, una mitjana d'uns mil cinc-cents cada a l'any. (Vegeu el quadre A III-5.)

Del 10 al 14 de febrer va tenir lloc la XXIV edició d'ARCO. Les galeries d'art que es presentaren a la fira varen ser en total vuit: Altair, Horrach Moyà, Joan Guaita - Art, Galeria Maior, Pelaires, Jule Kewening, Xavier Fiol i Ferran Cano.

5.3.

LA MÚSICA

En aquest apartat farem referència als festivals, a la iniciativa de l'Ibatur «Un hivern a Mallorca» i a la música a les fundacions de La Caixa i de Sa Nostra. D'altra banda, parlarem de les discogràfiques i de la Fira del Disc.

5.3.1. ELS FESTIVALS

Un any més, es va realitzar el Festival de Jazz de sa Pobla, amb la onzena edició, i

amb una cartellera internacional d'actuacions, com les Marcus Miller Band, Skeeter & The Prime Rib Blues Band, Miranda Jazz Sextet.

Al mes d'agost, va tenir lloc el VII Festival Illes Balears en Concert a Barcelona, on actuaren Casa Rusa, Kard's Piken i The Nash, de Mallorca, Estanis, de Menorca i Peter Colous, d'Eivissa.

Tomeu Gomila va organitzar la V edició del Festival Waiting for Waits, cicle internacional de música acústica d'arrels americanes. Enguany, ha comptat amb les actuacions de Songdog, Dayna Kurtz, Kelly Joe Phelps i Johs Rouse.

També hi ha que destacar el I Festival Illes Balears en Concert a Madrid, que tingué lloc per primera vegada a Madrid al mes d'abril a la sala de concerts "Cats" amb les actuacions de Jaime Anglada, Inventari, Valentín Mendoza, Indira i Alberto Vizcaíno.

5.3.2. «UN HIVERN A MALLORCA»

Un any més, l'Institut Balear de Turisme (IBATUR) promociona la cultura a les Illes Balears amb tota una sèrie d'esdeveniments, dels quals destacam el programa «Un hivern a Mallorca», de set mesos de durada, des del mes de gener fins al mes d'abril i des del mes d'octubre fins al mes de desembre. A més, hi ha hagut altres esdeveniments arreu de tota l'illa, com el XXVII Festival Internacional de Deià; el Dansamàniga 2005, Festival Internacional de Dansa, a Sant Llorenç des Cardassar; el

XLIV Festival de Pollença; la XXV Mostra Internacional Folklorica de Sóller, o el XXV Festival Frédéric Chopin, a Valldemossa, entre d'altres.

5.3.3. LA FUNDACIÓ LA CAIXA

La Fundació La Caixa va organitzar per al 2004 un total de 93 concerts. Al Centre de Palma el nombre de concerts que es varen fer (devuit concerts) va disminuir respecte del 2003 (vint concerts), així com va disminuir el nombre d'espectadors, ja que el 2003 va haver-hi un total de 3.173 espectadors i el 2004 varen ser 3.087. Pel que fa al nombre de concerts d'àmbit territorial, el 2004 es va arribar als 75 concerts, nou menys que l'any anterior. En aquest cas, el nombre d'espectadors també va disminuir respecte del 2003, ja que el 2004 va haver-hi 12.580 espectadors, mentre que el 2003 foren 1.251 menys.³¹ (Vegeu el quadre A III-6.)

5.3.4. LA FUNDACIÓ SA NOSTRA

Al Centre de Cultura de Palma varen tenir lloc un total de 53 concerts el 2005, incloent les 25 sessions escolars. El nombre d'assistents va ser de 13.250 persones.

A les sales de cultura de Menorca varen tenir lloc el 2005 un total de 75 concerts, amb un total de 8.700 espectadors.

Pel que fa a les illes Pitiüses, es varen dur a terme tretze concerts, vuit a Eivissa i cinc a Formentera, amb 579 i 315 espectadors, respectivament.

31. Les dades de la Fundació la Caixa per a l'any 2005 no han estat possibles modificar-les per falta d'informació.

5.3.5. LES DISCOGRÀFIQUES

El 2005 hi ha hagut un augment dels títols que ha editat Blau. El 2004 es varen editar desset discs compactes (CD); en canvi, el 2005 varen ser vint-i-tres CD. El volum de vendes el 2005 va ser de 6.050 CD, un 45% menys que les vendes del 2004 (11.000 CD). El 2005 Ona Digital va editar un total de dotze CD, quatre més que l'any anterior. El volum de vendes per al 2005 resultà ser de 27.460 CD, 2.447 menys que el 2004. Una altra de les discogràfiques de les Illes Balears, ACA, va editar un total d'onze CD el 2005, de manera que augmenta en dos el nombre de CD editats l'any anterior (2004). El nombre total de CD venuts va ser de 389. (Vegeu el quadre A III-7.)

5.3.6. LA FIRA DEL DISC

El 2005, va tenir lloc els dies 10 i 11 de setembre al recinte de Fires i Congressos de Palma, es tracta d'un punt de trobada important per a tots els amants de la música amb estands de les Illes Balears, de la península i un grup seleccionat de tota Europa i d'Amèrica, que van posar a la venda CD, LP, col·leccions, instruments musicals, llibres musicals, etc.

5.4.

L'EDICIÓ

Segons l'Institut Nacional d'Estadística (INE), el nombre de títols i d'exemplars editats a les Illes Balears ha augmentat;

tot i així, el percentatge que genera aquest volum d'edicions de les Illes respecte de l'Estat és poc representatiu. Pel que fa al nombre de títols de llibre editats a les Balears el 2005, representa l'1,15% del total espanyol, mentre que el nombre de títols editats de fullets és l'1,71% de l'Estat. El percentatge respecte del total de l'Estat dels exemplars, tant de llibres com de fullets, és menor, ja que és del 0,39% i del 0,56%, respectivament. (Vegeu el quadre A III-8.)

Les dades corresponents als dipòsits legals dels consells insulars ens indiquen una tendència a l'augment en l'edició de llibres, de fulls i de fullets el 2005 respecte del 2004.

A Mallorca, l'any 2005 el nombre de llibres editats ha estat de 573, un 7,5% més que el 2004. L'edició de llibres en català va augmentar un 9,5%, xifra que, traduïda a dades absolutes, passà de 317 el 2004 a 347 el 2005. L'edició de llibres en castellà disminuí un 14,8% respecte del 2004. Pel que fa al nombre de fulls i de fullets el 2005 se n'editaren 1.003, un 11,2% més que el 2004, amb un augment considerablement dels editats en català i en català-castellà. (Vegeu el quadre A III-9.)

A Menorca, el nombre de llibres editats va ser de 55 per l'any 2005, tres més que l'any anterior. En català se n'editaren un 4,8% més que el 2004, i en castellà un 20% menys.

A les Pitiüses es varen editar un total de 22 llibres el 2005, dos més que el 2004. En català se n'editaren deu, un 9,1%

menys que el 2004, i en castellà es va passar de vuit a sis exemplars, cosa que suposa un decreixement del 25% respecte del 2004. El nombre de fulls i de fullets editats el 2005 va ser de 95, vint més que l'any passat, amb un augment considerable dels editats en català-castellà.

5.5.

EL TEATRE

Pel que fa al teatre, l'hem dividit en dos apartats: d'una banda, les activitats pròpies de teatres i d'auditoris i, de l'altra, la projecció a l'exterior.

5.5.1. L'ACTIVITAT ALS TEATRES I ALS AUDITORIS

L'anàlisi de les dades dels teatres i dels auditoris s'ha tractat conjuntament per causa de la dificultat a l'hora de fer una separació acurada dels actes musicals i dels teatrals.

Pel que fa a l'activitat dels teatres de Palma, a l'Auditori, el 2005, va haver-hi un total de 226 espectacles, trenta menys que l'any anterior. El Teatre del Mar va fer el 2005 un total de 146 funcions, devuit funcions més que el 2004, la qual cosa suposa un augment d'uns tres mil espectadors. El 2005 el Teatre Municipal de Palma efectuà 268 funcions, setanta menys que el 2004, de manera que es redueix el nombre d'espectadors un 9,91%. El 2005 el Teatre Sans organitzà 63 funcions, enfront de les 72 del 2004. El

nombre d'espectadors va ser de 7.147. (Vegeu el quadre A III-10.)

Per analitzar l'activitat dels teatres a la part forana de Mallorca s'han tingut en compte l'Auditori Sa Màniga, l'Auditori d'Alcúdia, el Teatre Municipal de Manacor i el Teatre Municipal d'Artà, els quals el 2005 han realitzat un total de 57, de 56, de 320 i de 77 funcions, respectivament. Hi ha un increment de l'activitat del teatre, menys a l'Auditori d'Alcúdia, en què hi ha una reducció del 30%, i al Teatre Municipal de Manacor, que ha estat del 3,9%. Respecte del nombre d'espectadors, el 2005 l'Auditori Sa Màniga va generar 12.533 espectadors, un 41,62% més que el 2004. A l'Auditori d'Alcúdia el nombre d'espectadors va ser el 2005 de 13.956, de manera que disminueix en 6.445 espectadors la xifra que es va aconseguir el 2004. En el Teatre Municipal de Manacor per al 2005 el nombre total d'espectadors va ser de 45.728, 1.420 persones menys que l'any anterior. Finalment, al Teatre Municipal d'Artà va augmentar el nombre d'espectadors, en passar de 5.150 el 2004 a 14.446 el 2005.

A Menorca, al Teatre Principal de Maó el 2005 es varen dur a terme 86 funcions, el mateix nombre que el 2004, que varen generar 34.319 espectadors, un 3,23% més que l'any 2004.

A l'Auditori de Cas Serres, el nombre de funcions durant el 2005, va ser de 104, amb una mitjana de 150 persones per funció.

5.5.2. LA PROJECCIÓ EXTERIOR

El 2005 va tornar a tenir lloc, la Mostra de Teatre Infantil i Juvenil de Catalunya, a Igualada. Els grups de les illes que varen participar van ser Tofolets al carrer, Teresetes migjorn, Buffons i Estudi Zero, de teatre al carrer de Tàrrega.

Les Illes Balears participaren a la Fira de Teatre de Galícia, on s'ha elaborat un protocol de col·laboració a partir de l'any 2005 propiciant un intercanvi de grups de teatre de les dues comunitats autònomes.

També participaren amb la direcció General de Joventut dins els àmbits de les convocatòries d'arts escèniques i producció del muntatge guanyador del concurs de texts teatrals.

Un any més, el teatre balear va ser representat a la Fira de Teatre al carrer de Tàrrega 2005, amb quatre obres: La vida difícil de Neorural, L'enemic del poble de Teatre DeQuè, Amics de Tic i Asteroide 9900 d'Au-Ments.

Un any més, les Illes, varen participar també, a la Mostra de Teatre Valencià, Alcoi 2005.

També hi ha que destacar les mostres de teatre escolar d'Artà, Manacor, de teatre en català dels instituts (Artà), la Fira de teatre de Manacor 2005, El Festival Internacional de Teatre de Titelles, el Premi Born de Teatre del Cercle artístic de Ciutadella, el Festín d'Eivissa 2005 i la Fira de Teatre Infantil i Juvenil Sa Xerxa de Vilafranca.

5.6.

CINEMA

En el cas del cinema, volem considerar els diferents festivals de cinema que s'han fet el 2005 i també volem fer un repàs del cinema comercial i del cultural.

5.6.1. ELS FESTIVALS DE CINEMA

Del 26 al 28 d'abril va tenir lloc al Centre de Cultura Sa Nostra de Palma el V Certamen de Curtmetratges de Ficció en Català 2005, que convoca la Direcció General de Política Lingüística de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern de les Illes Balears. També es va fer, el mes de maig, el II Festival Internacional de Cinema i Drets Humans de les Balears, organitzat per la Direcció General de Defensa dels Drets del Menor. Cal destacar també el Certamen de Vídeo Art Jove 2005, organitzat per la Direcció General de Joventut, els dies 9 i 10 de juny; el Festival de Creació Digital i Nous Mitjans, i el Festival Internacional de Cinema Publicitari de Cannes 2005.

5.6.2. EL CINEMA COMERCIAL

El nombre de sales de cinema ha disminuït el 2005 amb nou espais, de manera que s'ha passat de 108 sales el 2004 a 99 sales l'any 2005. Aquest darrer any el nombre de sales ha disminuït un 8,33%. (Vegeu el quadre A III-11.)

El nombre d'espectadors el 2005 ha estat de 3.128.228 persones. Aquesta dada ens

indica una disminució de l'11,12% respecte del 2004.

La recaptació el 2005 va disminuir un 9,12% respecte del 2004. Fins a l'any passat la recaptació dels cinemes a les Illes Balears s'havia incrementat. Aquest fet també es constata a escala estatal, amb una disminució el 2005 del 9,29% respecte del 2004. (Vegeu el quadre A III-12.)

A escala estatal les produccions estrangeres varen ser les que varen generar una aflluència de públic major, amb 104.985.275 espectadors; en canvi, les produccions espanyoles varen tenir una menor presència de públic, amb 21.021.216 espectadors. El total d'espectadors a les Illes Balears va suposar tan sols el 2,48% del total d'espectadors de l'Estat espanyol.

L'hàbit d'assistència al cinema de la població de les Illes Balears el 2005 reflecteix que només el 50,60% de la població va al cinema més d'una vegada a l'any. Cal dir que són els joves (persones entre els 14 i els 24 anys) els que més van al cinema i els que ho fan amb una freqüència major. D'altra banda, el 49,40% de la població no va mai al cinema. (Vegeu el quadre A III-13.)

5.6.3. EL CINEMA PROMOCIONAT PER LES FUNDACIONS

L'any 2004 la Fundació La Caixa va fer, un any més, tota una sèrie d'activitats lligades al món del cinema. Va fer un total de sis projeccions. Cal dir que quatre d'a-

questes projeccions es varen emmarcar dins un cicle de cinema etnogràfic: «Blues: la música del diable». El nombre d'espectadors va ser de 232 persones. Comparant aquestes dades amb les de l'any 2003, es pot dir que aquesta activitat ha minvat pel que fa tant al nombre d'espectadors (539 espectadors el 2003) com al nombre de projeccions (7 projeccions l'any 2003).³²

El 2005 el Centre de Cultura Sa Nostra de Palma tornà a oferir, un any més, un programa de cinema molt complet. Hi va haver un total de 101 projeccions, amb 18.180 usuaris. A les sales de cultura de Menorca es varen projectar setze pel·lícules i a la Sala de Cultura de Formentera, tres, amb 704 i 99 espectadors, respectivament.

S'ha de destacar també el Cicle de Cinema a la Fresca, amb la projecció de denou pel·lícules, arreu de tota l'illa, de les quals la més projectada fou *Els increïbles*. Les altres pel·lícules més projectades han estat *A volta al món en 80 dies* i *Shrek 2*, amb nou projeccions cadascuna.

5.7.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

Aquest subapartat s'estructura en tres epígrafs: els mitjans de comunicació escrits, la ràdio i la televisió.

32. Vegeu les notes 30 i 31.

5.7.1. ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ ESCRITS

El 2004 el 48,4% de la població de les Illes Balears va llegir la premsa diària. Segons l'Institut Nacional d'Estadística, aquest percentatge ha augmentat, respecte del 2003, un 3,42%. (Vegeu el quadre A III-14.).

Última Hora, *Diario de Mallorca* i *El Mundo - El Día de Baleares* es consoliden al capdavant dels diaris regionals, de manera que aconseguen per al 2005 un índex de tiratge de 41.657, de 27.316 i de 22.192 exemplars, respectivament. Els índexs de tiratge del 2005 varen ser superiors en els casos d'*Última Hora* (1.205 més) i *Diario de Mallorca* (981 més), i inferiors quant a *El Mundo - El Día de Baleares* (808 menys). (Vegeu el quadre A III-15.)

L'índex de difusió va ser el 2005 de 35.181 exemplars per a *Última Hora*, de 23.277 per a *Diario de Mallorca*, i de 18.679 per a *El Mundo - El Día de Baleares*; és a dir, un 3,93%, un 3,73% i un -6,58% respecte dels que es varen aconseguir el 2004.

Els cinc diaris amb un nombre major de lectors, segons l'estudi general de mitjans (EGM), per ordre d'importància, l'any 2005 varen ser *Última Hora* (181.000), *Diario de Mallorca* (111.000), *El Mundo* (40.000), *Diario de Ibiza* (36.000) i *Marca* (34.000). (Vegeu el quadre A III-16.)

Comparant les dades obtingudes el 2005 amb les del 2004, cal dir que només dos diaris han augmentat el nombre de lec-

tors: *Sport* (38,89%) i *El País* (15%). Els que han disminuït més són *El Mundo*, *Marca* i *Diario de Menorca*, un 38,46%, un 34,62% i un 31,43% respectivament.

Els lectors de diaris de les Illes Balears, segons l'EGM, en la major part són homes (59,50%). Per edats, cal esmentar que és la població d'entre els 25 i els 44 anys la que llegeix més el diari (el 25,42% dels lectors), mentre que el 59,78% dels lectors són majors de 45 anys, i el 14,80% dels lectors tenen menys de 25 anys. La mitjana d'edat dels lectors és de 42,3 anys. Si l'anàlisi es fa per nivells d'instrucció, cal dir que la majoria dels lectors (el 65,36%) tenen un nivell elemental (educació general bàsica o batxillerat elemental) o mitjà (BUP, COU o formació professional). (Vegeu el quadre A III-17.)

D'entre les publicacions periòdiques cal diferenciar, a l'hora de fer l'anàlisi, entre els suplementos, les revistes setmanals i les revistes mensuals. (Vegeu el quadre A III-18.)

Segons l'EGM, els tres suplementos més llegits el 2005 a les Illes Balears varen ser *Brisas* (82.000 lectors), *Mujer de Hoy* (62.000 lectors) i *El Semanal* (52.000 lectors). En general, cal esmentar que, d'aquests lectors, un 46,05% són homes i un 53,95% dones. La mitjana d'edat dels lectors és de 42,6 anys.

La revista setmanal més llegida a les Illes el 2005, amb molta diferència respecte de la resta, és *Pronto* (193.000 lectors). El 64,64% dels lectors d'aquests tipus de publicacions són dones, enfront d'un 35,36% d'homes. La mitjana d'edat dels lectors és de 43,5 anys.

Les dues revistes mensuals més llegides el 2005 varen ser *Digital +* i *Ono*, amb 78.000 i 72.000 lectors, respectivament. El 51,74% dels lectors eren dones, enfront d'un 48,26% d'homes. La mitjana d'edat dels lectors va ser de 36,6 anys.

Cal fer un incís pel que fa a les publicacions més llegides entre la població jove (entre els 14 i els 24 anys). Les tres publicacions més llegides per la població jove el 2005 varen ser *Pronto* (32.000 lectors), *Maxi Tuning* (21.000 lectors) i *Ono* (19.000 lectors).

5.7.2. LA RÀDIO

Les cinc emissores radiofòniques més escoltades, segons l'EGM, el 2005 a les Illes Balears varen ser Mallorca FM C40 (16,58%), Mallorca FM SER (13,10%), Mallorca FM M80 (12,57%), Mallorca FM CDIA (12,03%) i Manacor FM COPE (9,09%). El 65,78% dels oients de les Illes va optar per les ràdios de caire temàtic, enfront del 34,22% dels oients, que va optar per les ràdios de tipus generalista. (Vegeu el quadre A III-19.)

Si s'analitzen les dades per franges horàries, en general, el màxim d'audiència és al matí, amb un 48,98% dels oients.³³ En les ràdios de tipus generalista, hi ha una punta horària al matí, amb un 44,77% del total d'oients. Aquesta tendència també es compleix pel que fa a les ràdios de tipus

temàtic, ja que, hi ha una punta clara al matí, que és del 51,04% dels oients. (Vegeu el quadre A III-20.)

En analitzar l'audiència de la ràdio per dades sociodemogràfiques, a les Illes s'obté un perfil força ajustat dels oients. El percentatge d'homes que escolten la ràdio és d'un 55,32% i el de dones, d'un 44,68%. Si s'analitza per tipus d'emissions, cal esmentar que la major part dels oients de la ràdio generalista són homes (63,16%), majors de 45 anys (59,06%). La mitjana d'edat en la ràdio generalista és de 49,4 anys. En la ràdio temàtica, també hi ha una presència major d'homes (53,21%). Respecte de l'edat, en la majoria són oients amb edats compreses entre els 14 i els 34 anys (55,47%). La mitjana d'edat en la ràdio de tipus temàtic és de 35,5 anys. La ràdio de tipus musical també és escoltada majoritàriament per homes, un 52,59%, i per persones amb una edat compresa entre els 14 i els 34 anys. El nivell d'instrucció de la majoria dels oients és de educació general bàsica o batxillerat elemental i de BUP, COU o formació professional, grups que suposen un 66,90% del total d'oients. (Vegeu el quadre A III-21.)

L'Ens Públic de Radiotelevisió de les Illes Balears (EPRTVIB) es va crear mitjançant la Llei 7/85, de 22 de maig, si bé no va quedar constituït fins al 26 de març del 2004. La primera emissió d'IB3 Ràdio es va produir el dia 1 de març de 2005, coincidint amb la celebració del Dia de les Illes Balears.

33. Per al total de la població s'ha pres una mostra de 1.554 entrevistes personals. Per a la ràdio la mostra ha estat de 1.872, perquè n'hi ha 318 de telefòniques. La quantitat total de respostes obtingudes per cada modalitat (diaris, suplement, televisió i ràdio) s'ha extrapolat a la població total. Per tant, el resultat obtingut és en milers. L'extrapolació s'ha fet multiplicant el resultat de la mostra per un factor que se li assigna, que són unes xifres universals, obtingudes a partir de les dades de població de l'INE. A causa que el darrer cens de població és del 2001, les dades de població per al 2005 s'han obtingut a partir d'una projecció demogràfica per a aquest any. Valgui aquesta nota d'aclariment per a la resta de l'índex d'audiència.

5.7.3. LA TELEVISIÓ

El consum televisiu a les Illes Balears el 2005 va ser de 236 minuts de mitjana diària, dada que suposa un percentatge menor respecte de l'any anterior, d'un 1,26%. Les tres cadenes de televisió més vistes, per ordre d'importància, varen ser Antena 3 (26,2%), TVE-1 (23,4%) i Tele 5 (22,6%). Amb menor audiència, les varen seguir Canal 9 (6,2%), TV3 (3,6%) i La 2 (3,6%). Finalment, en darrer lloc, es varen situar Canal 4 (0,5%) i M7 (0,2%). (Vegeu el quadre A III-22.)

El consum televisiu per rangs horaris ens deixa entreveure, en ordre d'importància, que el 88,38% de la població de les Illes mira la televisió a la nit, mentre que el 56,05% ho fa al migdia; el 40,35% mira la televisió a l'horabaixa; el 15,15%, al matí, i finalment, el 2,06% de la població mira la televisió a la matinada. (Vegeu el quadre A III-23.)

La Televisió IB3 va començar a emetre en proves amb els primers informatius de caràcter autonòmic l'1 de maig del 2005 i el 4 de setembre del mateix any va iniciar les emissions regulars.

5.8.

LES BIBLIOTEQUES

A la xarxa de biblioteques del Consell de Mallorca hi ha hagut un total de 45.750 exemplars nous, repartits per tots els municipis de l'illa, d'entre els quals és Campos el municipi que més n'adquirí,

amb 1.663 exemplars, seguit de Manacor, amb 1.659, i de Calvià, amb 1.519. El nombre de títols nous incorporats ha estat de 2.122, amb un predomini dels escrits en llengua castellana (1.300). El nombre de lectors amb carnet de préstec ha estat de 63.069 persones, 6.283 de les quals pertanyen a la biblioteca central d'Inca.

Durant l'any 2005 la base de dades d'activitats d'animació a la lectura, creada al 204, ja ha funcionat a ple rendiment i el resultat ha estat de 187 activitats i 67 contactes. La majoria d'aquestes activitats corresponen a contacontes, tallers i d'altres, com bibliodisciplina, el biblioparc o les visites escolars. El 89% d'aquestes activitats s'ha fet a les mateixes biblioteques, amb l'objectiu de donar a conèixer les biblioteques municipals. A aquestes activitats hi ha hagut un total de 18.259 assistents, la majoria dels quals són infants entre els 7 i els 12 anys. Així mateix, s'ha posat en marxa la semi-centralització dels clubs de lectura de les biblioteques: s'elegeixen deu títols i se'n compren trenta exemplars de cadascun. Les biblioteques que han participat en aquest projecte han estat: Andratx, Binissalem, Búger/Lloseta/Selva (conjuntament), Consell, Esporles, Lluçmajor i Porreres. A més a més, s'ha creat una nova biblioteca, que és la de Portocolom.

La xarxa de biblioteques de Menorca està formada per vuit biblioteques, sense tenir en compte les de titularitat privada ni la Biblioteca Pública de Maó, que és de titularitat estatal. Cada municipi disposa d'una biblioteca, menys es Mercadal, que en té dues. El fons total és

de 84.132 llibres i la biblioteca de Ciutadella és la que en té més, amb 23.675 títols. La que compta amb un menor nombre de llibres és la de Fornells, amb 3.232. El nombre total d'usuaris, quantificat pels que s'han fet el carnet nou o l'han renovat en els dos darrers anys, és d'11.712 i també és la biblioteca de Ciutadella la que en té un major nombre (4.200).

Al Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular d'Eivissa i Formentera, hi figuren vint-i-dues biblioteques per al total de les Pitiüses. El nombre d'usuaris és de 63.639, i el nombre de noves adquisicions, de 10.959.